

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inerati do 30 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inerati petič vrst a Din 4. — Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 5b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Tužna svečanost v Pragi:

Zadnje bivanje Masaryka na Hradčanih

Snoči so prepeljali krsto z zemskimi ostanke pokojnega Masaryka iz Lan v Prago in jo položili na katafalk v Plečnikov dvorani na Hradčanih — Na stotisoče ljudi je izkazalo velikemu Osvoboditelju poslednjo čast

Praga, 18. septembra. r. Snoči je pokojni prezident Osvoboditelj Masaryk nastopil svojo poslednjo iz Lan v Prago. Prevoz krste z zemskimi ostanke je bil prvotno določen za 18. uro. Ker pa so se vedno čakale velike množice naroda, da se poslovijo od velikega pokojnika, se je prevoz nekoliko zakasnil. Dvorano so zaprli za občinstvo šele ob 18.

Ob mrtvaškem odru so bili takrat zbrani vsi člani rodbine, nameščenci prezidentovih pisarn in usluženci lanskega dvorca. Takrat sta vstopila v dvorano poveljnik vojaškega doma generala Blaha in poveljnik straže na Hradčanih polkovnik Kvapil ter prosila pokojnikove svoje, naj izroče truplo prezidenta Osvoboditelja češkoslovaški armadi, da ga pokopajo z najvišjimi častmi. V imenu rodbine je pokojnikov sin poslanik Jan Masaryk izročil truplo, nakar so krsto zaprli, jo preložili v drugo kovinasto krsto ter sestavili uradni zapisnik. Uslužbenec pokojnega prezidenta so nato dvignili krsto z odra in jo prenesli na motorizirano topovsko lafeto, ki je čakala pred gradom.

Med gostim špalirjem občinstva, ki je klečalo ob obeh straneh ceste, je že v mraku krenil sprevod proti Pragi. V prvem avtomobilu sta se vozila general Blaha in polkovnik Kvapil kot častna straža, nato je sledila lafeta s krsto, ki jo so spremljali na obeh straneh konjeniki, za njo pa avtomobil, v katerem so se vozili pokojnikov svoji.

Vsa pot od Lan do Prage je bila ena sama žalna svečanost. Po vseh vaseh so zvonili zvonovi, po oknih so prižigali sveče, ponekod pa so postavili žare z ognjem. Sokoli, legijonarji, gasilci in kmečki konjeniki so z baklami v rokah tvorili špalir, za katerim se je razporedila nepregledna množica ljudi, ki so se solznih oči poslavljali od velikega Osvoboditelja.

Ob 21.30 je prispel žalni sprevod na mejo mesta Prage. Tu sta pričakovala sprevod dva oddeleka konjenice pod poveljstvom generala Dostala, ki je prevzel vodstvo sprevoda. En oddelek konjenice je šel pred, drugi za krsto. Skozi gost špalir občinstva, ki je napolnilo ulice, je krenil sprevod med zvonjenjem zvonov proti Hradčanom. Ljudje so sklonjeni glav izkazovali zadnjo čast prezidentu Osvoboditelju. Povsod je vladala smrtna tišina, v kateri je odmeval samo peket konjskih kopit, brnenje motorjev in zvonjenje zvonov. Ko je sprevod prispel na Hradčane, so vojaki, ki so spremljali krsto, napravili špalir ob obeh straneh vhoda. Na dvorišču pred Matjaževimi vrati so pričakovali krsto prezident republike dr. Beneš, predsednika obeh zbornic dr. Malypetr in Soukup, predsednik vlade dr. Hodža s prometnim ministrom dr. Behnom, vojnim ministrom Mahnikom, notranjim ministrom dr. Černym in deželnim glavarjem Sobokom ter primorjem Prage dr. Zenklom. Navzoči so bili vsi uradniki civilne in vojne hiše prezidenta ter generaliteta. Kancelar Samal, poveljnik vojaške hiše prezidenta general Blaha, vrhovni računski uradnik Janoš in upravnik Hradčanov Dostal so dvignili krsto z lafete ter jo ponesli v Plečnikov dvorano, kjer so jo položili na mrtvaški oder. Za krsto so šli člani rodbine ter najvišji dostojanstveniki. Ko so šef generalnega štaba general Krejčí, poveljnik prve armade general Linhart, poveljnik straže na Hradčanih polkovnik Kvapil, njegov pomočnik podpolkovnik Hofman in trije praporščaki nastopili prvo častno stražo ob krsti, je prezident republike dr. Beneš položil na oder krasen venec. Ob enem so pripeli na standardo mrtvega prezidenta najvišja odlikovanja češkoslovaške republike.

Tako je končala poslednja pot prezidenta Osvoboditelja iz Lan v Prago.

Blum o Masaryku

Francoski listi obširno popisujejo delo in življenje pokojnega Masaryka in podčrtavajo njegove zasluge. »Populaire« objavlja uvodnik, ki ga je napisal Leon Blum prvič s svojim podpisom, odkar je v vladi. V tem članku se bavi z osebnostjo Masaryka in piše med drugim: Zgodovina ga bo postavila ob stran Georga Washingtona. Kakor ta je tudi Masaryk obudil svoj narod in ustanovil narodno državo. Kakor Washington, tudi Masaryk ni nikdar svoje slave in popularnosti izkoristil za sebe, marveč vedno le za svoj narod in državo, za njeno svobodo in varnost. Francoski narod je med onimi, ki najbolj razumejo veliko bojo češkoslovaškega naroda ob tej nenadomestljivi izgubi. Demokracijo obeh narodov vodijo ista načela pravičnosti in miru.

»Petit Journal«, organ voditelja »Ognjenih križarjev« de la Rocqua, piše med drugim: Vse svoje življenje je ostal Masaryk profesor, a ni je ob enem revolucionar, ki se ni zadovoljil s tem, da je samo podiral, marveč je kot moder državnik obenem tudi gradil in zgradil trdne temelje svojih državnih tvorbi. »Figaro« ima-

nje Masaryka apostola svobode in neodvisnosti. Taki ljudje so nosilci moči in volje, pred katerimi se mora vsakdo pokloniti.

Kako so napravili posmrtno masko

V torek dopoldne je posnel kipar Vincenc Makovsky v Laneh odličit Masarykovega obraza in roke. Makovsky je izdelal več Masarykovih spomenikov in pokojnikova rodbina mu je naročila posneti tudi prezidentovo posmrtno masko in odličit njegove levega. Po povratku iz Lan je Makovsky pripovedoval:

Posmrtna maska prezidenta Masaryka, ki jo je posnel kipar Makovsky

Bil sem presenečen, ko so mi v torek zjutraj sporočili, naj se pripravim za takojšen odličit glave in roke prezidenta Osvoboditelja. Ugovarjal sem, da ja treba upoštevati prof. Španiela, ki je bil prezidentov prijatelj in tako že vnaprej določen za to delo. Toda dejali so mi, da prof. Španiela ni v Pragi in potem nisem več okleval. Saj mi je bilo jasno, da me ne more doleteti večja čast od te naloge.

Takoj sem se pripravil. Odpeljal sem se v Akademijo upodablajočih umetnosti, kjer sem vzel v pomoč štukaterja Pelcerja. Z avtomobilom, ki nama ga je dala na razpolago soproga prezidenta republike ga Hana Benešova, sva se takoj odpeljala v Lane. Lahko rečem samo to, da sva bila oba globoko pretresena, ko sva pomislila, kam se peljeva in ko sva se zavedla svoje težke naloge. V sobo s prezidentovim mrtvaškim odrom je naju odvedel prezidentov osebni zdravnik Maixner. Sprejela sta naju poslanik g. Masaryk in gospa dr. Alice, skozi druga vrata je pa prišla potem tudi gospa Olga Revilliodova. Prisoten je bil tudi prezidentov komornik. Mnogo se nisem oziral okrog. Tisti hip sem se spomnil, kako sem prvič in zadnjič videl otroka prof. Masaryka menda leta 1906 v Rucenburgu na češko-moravski planoti, kjer so bili takrat na počitnicah. Po letih je bil to kaj čuden dojem. Mnogo se ni govorilo, jaz sem se takoj lotil svoje naloge. V sobi so bile posvode bele in rdeče rože, ki jih je imel prezident tako rad. Na knjižnih omarah so stale fotografije antičnih glav Sokrata, ki si ga je bil dal postaviti tja prezident šele letos, Platona in Aristotela in odličit krasne grške glave Venera. Opazil sem tam tudi fotografijo njegovega nedavno umrlega prijatelja Schweigerta, kraj nje pa še majhen akvarel. Nekam čudno pomembno je učinkovala tu reprodukcija kipa boginje zmage Nike Samotraške.

Prezident Osvoboditelj je počival na beli, čisto priprosti železni postelji in zdelo se je, da spi. Nekoliko bolj suh, toda brez sledov trpljenja na obrazu. In nemoteno sva pričela odličanje. Kočljivo delo je prišel trikrat pogledat poslanik g. Jan Masaryk, toda vedno se je zagledal skozi okno ven na vrt in molčali smo. Svoje delo sva opravila v dveh urah.

Masarykov grobar

Poleti je Masaryk zelo rad hodil na pokopališče v Laneh, kjer je pokopana njegova soproga. Vedno je stal dolgo ob njegovem grobu in rad je pokramljal tudi s gro-

barjem Loskotom. Nekoč je presenetil grobarja s čudnim vprašanjem. Hotel je baš oditi s pokopališča, pa se je ustavil pred glavnim pokopališkim križem in vprašal grobarja:

— Čujte, kako pa tu pokopavate?
Grobar ni bil vajen takih vprašanj in zalo se je zamislil. Tedaj se je pa sklonil Masaryk k njemu in pripomnil:

Jugoslavija in rimski protokoli Italija namerava tudi Jugoslavijo tesneje navezati na svoj gospodarski sistem

Dunaj, 18. septembra b. »Die Börse« objavlja zanimivo vest, da je Italija odpravila na Dunaju in v Budimpešti vse gospodarske določbe rimskih protokolov. O vzrokih te nenadne odprave piše list med drugim:

Izdelavo umetnih surovin v Italiji močno ovira dosežanje italijanske elastičnosti in sunanj trgovin. Italija hoče po abesinski vojni preusmeriti tudi svojo gospodarsko politiko in jo postopoma prilagodi svojem političnemu zblizanju z Nemčijo in novemu paktu z Jugoslavijo.

Pomemben činitelj italijanske trgovinske politike je normaliziranje odnošev z Jugoslavijo, s katero pa se more gospodarsko sporazumeti le na ta način, da tudi njo vključi v preferencialni carinski sistem, ki ga je s rimskimi protokoli dala Avstrija in Madžarska. Po vsem tem se zdi, da zahteva Jugoslavija priznanje klavzule o največjih olajšavah, čemur pa Italija v svojem sedanjem gospodarskem položaju ne more zlahka ustreči. Zato je Italiji veliko lažje na tem, da bi ustvarila položaj, ki bi ji dopuščal racionalizacijo koncesij napram

— Vi me ne razumete. Mislim sam, če so tu pokopani vsi.

Pokopališče je vendar javno, je odvrnil grobar. Pri nas je lahko pokopan vsak človek, tu pokopavamo enako katoličane kakor protestante in druge. Pokopavamo tu tudi nesrečneže, ki si končajo življenje.

— To je zares skupno demokratično pokopališče, je dejal prezident in počasi odšel.

Jugoslaviji. To bi bilo morda izvedljivo samo na tej podlagi, da bi Italija omejila privilegije, ki jih je z rimskimi protokoli že priznala Avstriji in Madžarski in se nato na tej novi osnovi pogajala za priznanje teh omejenih privilegijev tudi z Jugoslavijo. To pomeni seveda, da bi morali Avstrija in Madžarska, posebno poslednje, nekaj žrtvovati za to, da bi se Italija lahko sporazumela z Jugoslavijo. Prizadeta bo predvsem Madžarska, ki je po svoji agrarni strukturi večja konkurentinja Jugoslavije kakor Avstrija, toda tudi Avstrija bi bila znatno prikrajšana, posebno pri svojem izvozu lesa. V Avstriji kažejo sicer popolno razumevanje za italijanske gospodarske potrebe in spremenjeni položaj, vendar žele, da bi se te spremembe ne izvršile prehitro, da ne bi nastopilo neravnovesje, ki bi bilo avstrijskemu gospodarstvu v škodo.

Italija je med tem Madžarski in Avstriji že sporočila, da odprave s 30. septembrom tudi plačilni in kreditni sporazum z obeh državama.

50.000 Kitajcev obkoljenih Japonci vedno bolj pritiskajo na kitajske postojanke

Peiping, 18. septembra. Izgleda, da so japonske čete krepko stisnile obroč okoli 50.000 Kitajcev med Liangs'anom in Hopejem. Japonci so napredovali predvsem s pomočjo tankov. Borba, ki se sedaj vodi, je ena izmed najtežjih, saj so imeli Kitajci samo večerj dopoldne nad 1200 mrtvih. Japonci zatrjujejo, da so izboljšali svoje položaje severno od Harsera, kjer so Kitajci na umiku. Kitajsko poveljstvo tudi samo uvideva nevarnost, kateri so izpostavljene čete 50.000 mož, ki so obkoljene. S kitajskega oporišča v Paotingfu, ki je komaj 30 km oddaljeno od bojišča, so bila poslana nova ojačenja.

Peiping, 18. septembra. Kitajske čete, ki hite na pomoč svojim obkoljenim tovaršem, so se že spustile v boj z japonskimi predstražami. Upanje je, da bo pomoč še pravočasna. V današnjih bojih pri Liangsianju je padel tudi neki japonski vojni poročevalec.

Pravi cilj japonske akcije

Sanghaj, 18. septembra. Agencija »Central News« doznava, da se trenutno mudi

na severnem kitajskem bivši japonski zunanji minister Arita, ki ima baje nalogo, preizkusiti Mandžurijo v cesarstvo, ki bi razen Mandžukua obsegalo še obe severnokitajski pokrajini Čahar in Hopej. Ako bi se ta načrt uresničil, bi sedanji mandžurski cesar preložil svojo prestolnico v Peking.

Ameriška demarša v Tokiju in Nankingu

Newyork, 18. septembra b. Po poročilih iz Sanghaja je vrhovni poveljnik ameriškega daljnorožnega brodovja admiral Yarnell ponovil včeraj svojo demaršo v Tokiju in Nankingu proti obstreljevanju tujih ladij, ki so zasidrane v Sanghajski hudi. Njegovo demaršo so podprli tudi poveljniki angleškega, francoskega, italijanskega in holandskega brodovja, tako da predstavlja Yarnellova demarša dejansko prvo mednarodno demaršo v Tokiju in Nankingu.

Pogoji Madžarske Priznanje popolne enakopravnosti in izjemne pravice madžarskih narodnih manjšin

Budimpešta, 18. septembra b. Poslanec Tibor Eckhardt, vodja stranke malih poljedelcev, je imel v navzočnosti mnogih angleških politikov v tukajšnjem angleškem društvu predavanje o »miru v Podunavju«. Izjavljal je med drugim:

Na poslednji konferenci Male antante v Sinaji je madžarski poslanik v Bukarešti Bardossy no naročil madžarske vlade in na povabilo družin Male antante predložil njihovim zunanjim ministrom madžarske pogoje za zblizanje med Madžarsko in državami Male antante. Lahko rečem, da so madžarski pogoji sprejemljivi, ker so postavljeni na osnovno status quo v podunavskem bazenu.

Kar Madžarska še vedno zahteva, bi se dalo strniti v naslednje glavne pogoje: Pri-

znanje popolne pravne enakopravnosti ter novo zajamčenje v mirovnih pogodbah priznanj pravic madžarskih manjšin. Glavna težkoča pogajanj, ki se nadaljujejo sedaj v Zenevi, je prav v tem, da se nasledstvene države branijo stopiti v pogajanja z drugimi podunavskimi državami glede položaja tujerodnih manjšin. Zaradi tega je Madžarska pripravljena prepuštili ureditev tega vprašanja posameznim državam samim in njihovim manjšinam. V gospodarskem pogledu mislim, da bi bilo zelo umestno, ako bi vse podunavske države sklenile med seboj posebno preferencialno pogodbo za pet let. Ker se podunavske države nemakemu tgu ne morejo odločiti, naj bi jih zapadne velesile zaščitile pred nemško gospodarsko ekspanzijo.

Nova podunavska konferenca Pobuda Italije in Nemčije

Zeneva, 18. septembra. AA. (Havas). Avstrijski državni tajnik za zunanje zadeve dr. Schmidt, ki je vodil avstrijsko zastopstvo v Zenevi, odpušča danes iz Zeneve na Dunaj. Pred svojim odhodom je imel dr. Schmidt razgovore z Delbosom in Edenom. Razširile so se govorice, da bosta Italija in Nemčija takoj po Mussolinijevem sestanku s Hitlerjem zahtevati, da se

skliče konferenca zainteresiranih podunavskih držav, na kateri bi se v glavnem pretresla vprašanja, o katerih se je dr. Guido Schmidt nedavno razgovarjal z generalom Göringom v zvezi z novo ureditvijo podunavskega bazena. Tej konferenci bi prisostvoval tudi dr. Schmidt. Na splošno pa so vse te govorice sprejete s precejšnjo rezerviranostjo.

IX. KRA. 1497-18.

V IMENU NJEGOVEGA VELICANSTVA KRALJA!

Okrasno kot tiskovno sodišče v Ljubljani je zaradi naredb s dne 15. VIII. 1937, s katero je bila določena glavna razprava, razpravljalo dne 1. IX. 1937 javno pod predsedstvom a. o. s. Breda Ivaša, v navzočnosti a. o. s. Lederhase Rajka, a. o. s. Javorška Karola kot sodnikov in n. p. Kramarja Alojzija kot zapisničarja v prisotnosti zastopnika zasebnega tožilca dr. Voršiča Josipa in branilca dr. Krivica Rudolfa o obtožbi, katero je dvignil zasebni tožilec dne 4. VIII. 1937 zoper Zupaniča Josipa zaradi prest. po čl. 32 zakona o tisku in po predlogu tožilca, naj se obtoženec kasneje, in predlogu branilca, naj se oprosti, dne 1. IX. 1937 razsodilo tako:

Zupanič Josip, sin pok. Antona in pok. Uršule, rojene Zupanič, rim. kat., rojen v Visnjem goru dne 1. III. 1894, stanujoč v Cigaletovi ulici v Ljubljani, tja pristojen, novinar, brez premoženja, z enim otrokom, bivši vojak, že kaznovan po tiskovnem zakonu, na prostosti, je

kriv,

da je kot odgovorni urednik v Ljubljani izhajajočega dnevnika »Slovenski narod« z dne 24. aprila 1937 šte. 93. na tretji strani v prvem, drugem, tretjem ter četrtem stolpcu dal objaviti članek pod naslovom: »Skriptnost umora na Javorju« — Javorju so še vedno neke vrste tlačani — umorjena župnikova kuharica ni imela sovražnikov — župnik zelo pošten, v katerem med drugim tudi o zasebnem tožilcu, da se mu očitja, da vse berne odganja in nobenega nezaposlenega ne more videti! Govorili so celo, da so jih gospod vstali tudi nekoliko ostali in da so bili nekoliko trdi z njimi... — s tem pa je priobčil in raznesel na način, označen v čl. 1. zak. o tisku, o zasebnem tožilcu Jerneju Klince nekaj neverjetnega, kar utegne škodovati njegovi časti, dobremu imenu in družabnemu ugledu in zakrivil prest. zoper čast po čl. 52 zak. o tisku in se

obsodi

po čl. 56 II. zak. o tisku z uporabo §-a 71/5 k. z. na 420 din denarne kazni, ki se v slučaju neizterljivosti izpremeni na 7 dni zapora, in še na 300 dtn kazni v denarju. — vse plačljivo v 3 dneh po pravomočnosti sodbe v smislu čl. 40 zak. o tisku, — po čl. 62 zak. o tisku na plačilo materialne odškodnine zas. tožilcu Klince Jerneju v znesku 500 din. plačljivo v 14 dneh po pravomočnosti sodbe. Po čl. 63. zak. o tisku se obsodi na objavo dispositivnega dela sodbe na oboje straneh stroške na četu lista »Slovenski narod« v drugi številki lista po pravomočnosti sodbe. Nadalje se obsodi po § 310, 314 k. p. na povračilo stroškov kazenskega postopanja in event. izvršitve kazni, ter končno po § 314 a k. p. na plačilo povprečnine v znesku 500 din.

Breih.

Odpavek je točen.

Vodja pisarnice:

Podpis nečitljiv.

Politični obzornik

Mariborski imenovani podžupan — se ne gane

»Jutro« in »Slovenski narod« sta opetovano že pred meseci očitala mariborsko imenovanemu podžupanu Francu Zebotu, da je zabol v času vlade Petra Živkovića prav izdatno iz vladnih list, kar ga pa ni oviralo, da bi ne bil eden glavnih vodij znanih demonstracij proti Petru Živkoviću meseca junija v Mariboru. Na vse te javno iznešene očitke je Franc Zebot dolge mesece molčal, šele pred kratkim pa je objavil v »Slovencu« dolgovozno izjavo, v kateri pa se prav previdno izogiba odgovoriti na direktno mu stavljeno vprašanje, ali je dobival denarno podporo od Živkovićevega režima ali ne. Pravi, da je bil šele sedaj opozorjen na očitke, iznešene v »Jutru« meseca junija, nato pa govori o nekih dnevnih, ki jih je dobival za svoje delo, molči pa o tem, da je bil, kakor se pravi, štipendist Živkovićeve vlade. Najzanimivejše na njegovi izjavi pa je to, da namigiva in to prav sramežljivo, da si bo poiskal zadostčenje, ne grozi pa s tožbo. In vendar bi bila tožba in sodna obravnava edino sredstvo, da bi se Zebotova afera razčistila tako, kakor bi bilo potrebno. Toda zdi se, da mariborskemu podžupanu sodna pot nič prav ne diši. Zato čakamo na tožbo zmanj se tri mesece! Je pač nevarno tožiti, ako se ve, da ima nasprotnik v rokah dokaze za svoje trditve in očitke. Radovedni smo, ako bo mariborski podžupan v JRZ tudi v bodoče še igral isto ugledno vlogo, kakor doslej, čeprav danes je vsa javnost ve, da je dobival novice od Živkovićevega režima.

Vojaški pomen ruskih polarnih poletov

Stockholm, 18. septembra. o. Tukajšnji listi poudarjajo, da so vse ruske ekspedicije na Severni tečaj čisto vojaškega značaja. Rusija je doslej na Ledenem morju in ob svojih severnih deželah osnovala že 40 polarnih postaj, ki jih je treba smatrati prav za prav za letalska oporišča, s katerih je mogoče preleteti progo iz evropske Rusije do Vladivostoka v času, ki je za polovico krajši od časa, ki ga rabijo letala za pot preko Sibirije. Ruska aktivnost na Severnem morju pomeni, da ni izključno znamenjenega značaja in ima izrazito politične in vojaške namene.

Smrt bolgarskega diplomata

Sofija, 18. septembra AA. Umrl je pomolčni tiskovnega ravnatelja Nikola Stolor, ki je bil l. 1900 in 1901 prvi tajnik bolgarskega poslanstva v Beogradu.

INOZEMSKE BORZE

Carli, 18. septembra Beograd 10.—, Pariz 14.75, London 21.625, New York 435.50, Bruselj 73.30, Milan 22.925, Amsterdam 240.15, Berlin 174.75, Dunaj 79.50 — 82.05, Praga 24.94, Varšava 62.00, Bukaresta 6.05.

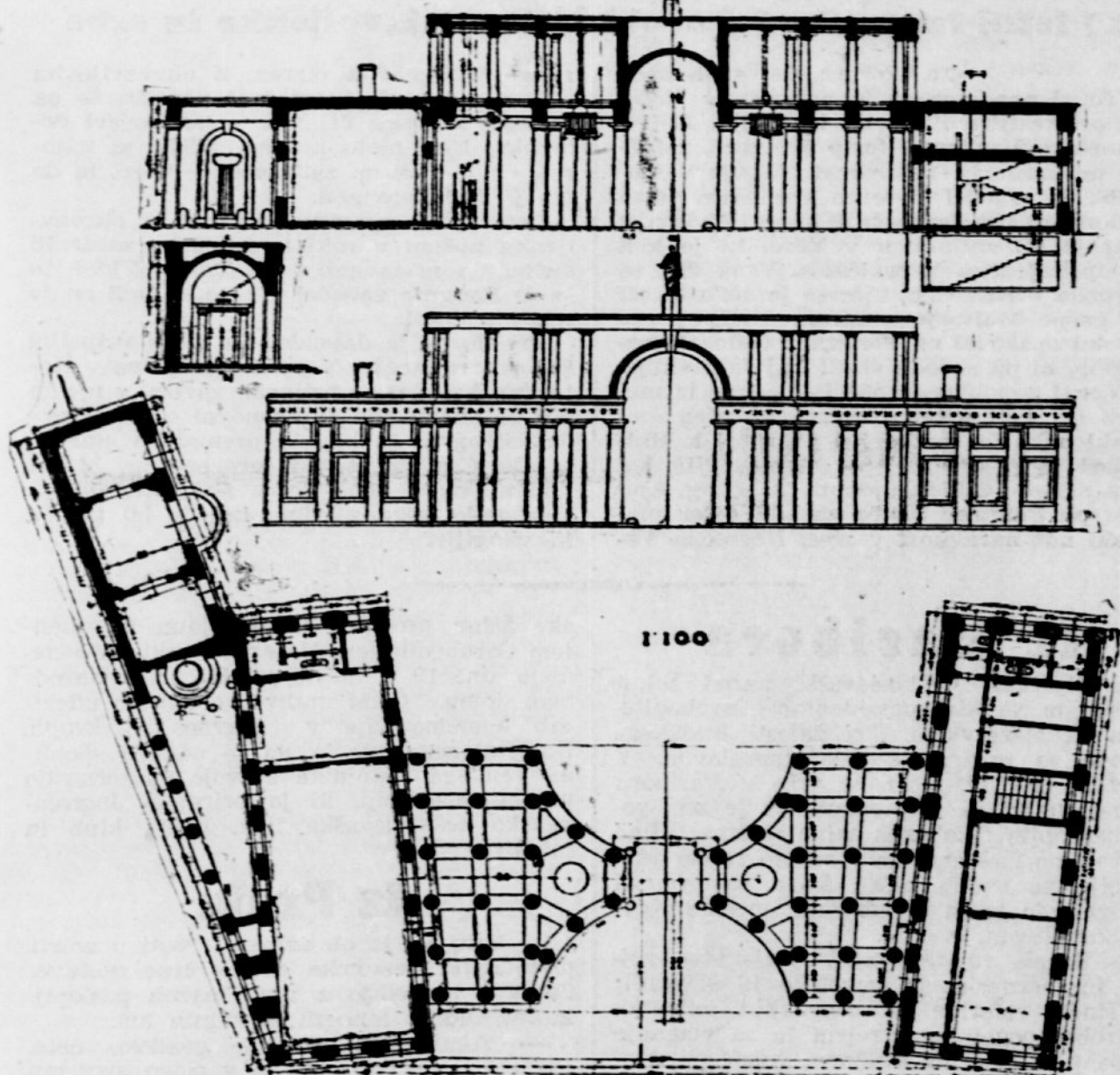
Aleksandrove propileje ob Kazini

Že lajik lahko presodi na prvi pogled, da bo učinkoval spomenik kraju mučeniku s propilejami mogočno

Ljubljana, 18. septembra
O regulaciji Zvezde pišemo že več let, zato so postali ljudje nezaupljivi. Že nekajkrat se je javnost seznanila z načrti o regulaciji Zvezde in vse je že kazalo, da se bodo delaveci že čez nekaj dni lotili dela. Toda priprave za regulacijo Zvezde imajo tako pestro in obširno zgodovino, da zdaj ne moremo razložiti, zakaj se ni prišlo do uresničenja tega ali onega načrta. Priobčili smo tudi že prof. Plečnikov načrt regulacije Zvezde, ko je bilo v razpravi vprašanje, kje bi naj stal kraljev spomenik. Po tem načrtu bi bil osrednji dvorec, ki bi vodil v smeri kazinskega vrta in Vegove ulice, mnogo širši kakor zdaj. V njem bi stal kraljev spomenik. A soglasja ni bilo, ali naj stoji spomenik ob trgu na jugu ali na severni strani ob kazinskem vrtu. Ponekdo se nastale še večje težave, ker se je odbor za postavitev spomenika zavzemal za neki drugi načrt regulacije Zvezde, ki bi bil boljše ustrezal ureditvi okolice spomenika. Zdi se pa, da tistemu načrtu ni bila naklonjena mestna občina in da zaradi tega ni prišlo do regulacije. Nekaj časa je vladala prav sumljiva tišina. V odboru za postavitev spomenika so se resno razmišljali, da postavijo spomenik drugje, predvsem je prihajal v poštev vhod v glavni tivolski dvorec.

Stal bo na 1,5 m visokem podstavku, v višino bo pa segal skoraj 5 metrov.
Da bodo prišle propileje tem bolj do učinka, bodo izstopale iz stavbne črte, in sicer 4,45 m. Slika nam kaže, da bosta stala med propilejami in hišama po dva svetilnika. Načrt seveda ne more vsebovati še podrobnosti ureditve širše okolice spomenika. Samo po sebi se razume, da je projektant računal z velikopotezno regulacijo okolice, za kar so menda izdelani že vsi načrti. Vendar je treba ponovno omeniti, da postavitev spomenika ne zavisi več od širše regulacije okolice, kakor je še pred leti od regulacije Zvezde. Zvezdo bodo lahko regulirali pozneje, ko bo spomenik že stal. Velikega stavbnega kompleksa pa seveda ne bodo mogli regulirati že v nekaj letih, saj bodo regulacijo ovirale še mnoge ovire, predvsem finančne značaja. Pomislimo samo, kako dolgo se zavlačuje podobna dela, čeprav so zamišljena v mnogo manjšem obsegu. Tako n. pr. ne moremo dobiti pasaze med Franciskansko in Prešernovo ulico, čeprav je treba predreti samo nekaj metrov zidu, in ta prehod bo v zvezi s prehodom na Kongresni trg. Zadovoljni pa moramo biti že, če bo v resnici tako hitro, kakor računajo, uresničen ta Plečnikov načrt — postavitev kraljevega spomenika pod monumentalnimi propilejami, kajti to bo v resnici najlepši

Zdaj pa, kakor vse kaže, smemo trdno upati, da je vprašanje, kje bo stal kraljev spomenik, definitivno rešeno. V resnici gre za neke vrste kompromis: spomenik ne bo stal v samem parku v Zvezdi, vendar bo pa vključen kot arhitektonski element v regulirano Zvezdo. Stal bo na meji Zvezde in preurejenega mestnega središča; pod monumentalnimi propilejami, kjer je zdaj kazinski vrt. Velikopotezni načrt regulacije mestnega središča med Kongresnim trgom, Wolfovo, Selenburgovo in Prešernovo ulico so že kolikor toliko znani. Po teh načrtih bodo te središčne ulice zvezane s prebodi. Uresničenje te zamisli bi Ljubljani mnogo koristilo v prometnem in estetskem pogledu. Vendar je treba priznati, da lepi načrti ne bodo še dolgo uresničeni. Z regulacijo kazinskega vrta in zbiranjem propilej bo storjen začetek. Predvsem gre za postavitev spomenika, ki ga bodo lahko postavili, ne glede na to, ali bo hkrati regulirana Zvezda in ali bo preurejen stavbni kompleks med Kongresnim trgom, Prešernovo, Wolfovo in Selenburgovo ulico ali ne. Zdi se tudi, da dela ne bodo zavirale finančne težave in ob tej priliki lahko govorimo o lepem načrtu, ki ga bodo začeli kmalu uresničevati, ne pa morda le kot o zanimivem arhitektonskem delu.

Načrt je izdelal s svojimi učenci univ. prof. J. Plečnik. Že laik lahko presodi na prvi pogled, da bo spomenik s propilejami učinkovito mogočno, torej, da gre za pravo monumentalno stavbo. Propileje so imeli grški templji, bile so predurje, mogočna veža svetilšč. Aleksandrove propileje so projektirane povsem v slogu grških monumentalnih svetilšč. Monumentalna stavba bo pa prišla do izraza s svojimi arhitektonskimi značilnostmi tudi zato, ker bo dovolj velika. To niso le propileje v miniaturi: dolžina propilej ob Zvezdi znaša skoraj 90 m. Med sosednjima, dvonadstropnima hišama je pa še dovolj prostora, da bodo propileje lahko učinkovale s svojo višino, saj bodo okrog 10 m visoke. Načrt nam kaže, da vladava v vsem simetrija klasičnih antičnih poslopij. Močni, okrogli stebri nosijo mogočen betonski arhitrav ali venec. Streha je ravna. Na dveh vrstah notranjih stebrov, ki so nekoliko slabši, sloni kasitirani strop. Na arhitravu je friz, ki bo zidan z opeke. Stebri bodo iz rezanega podpeškega kamna. Tudi podstavek bo iz naravnega kamna. Propileje segajo v globino 12 metrov. Spomenik bo stal natančno na sredi. Arhitekt si je zamislil spomenik kraja kot jezdeca v nadnaravni veličnosti. Vsi bo iz bronu.

začetek uresničevanja načrtov velikopotezne regulacije mestnega središča.
Sicer pa ne smemo biti preveč pesimistični glede uresničenja načrta celotne regulacije okolice kraljevega spomenika. Zvedeli smo, da je mestna občina že dovolila 120.000 din kredita za regulacijo Zvezde. Ko govorimo o regulaciji Zvezde, moramo potolažiti najbolj vnete ljubitelje starega parka. Zvezda namreč po regulaciji ne bo spremenila svoje značilnosti; drevoredi bodo ostali tudi v bodoče v obliki zvezde. Sprememba bo le v tem, da bo osrednji drevored, ki drži v smeri propilej in Vegove ulice, razširjen na 45 m. To je širina tako znanega Južnega trga, ki se bo razprostil za propilejami v dolžini 107 m. Zato bo drevored ležal v osi Južnega trga iz arhitektonskih razlogov.

Tudi regulacija stavbnega kompleksa ne bo ostala le na papirju. Da že zelo resno računajo z njo, nam dokazuje že to, da je bila na magistratu nedavno anketa lastnikov parcel kot interesov regulacije. Pokazalo se je, da se lastniki parcel dobro zavedajo, kako silno jim lahko koristi regulacija, kajti zdaj so dragocene parcele povsem mrtev kapital, med tem ko se jim bo po regulaciji cena silno zvišala. Na mestnem gradbenem uradu računajo, da bo načrt regulacije lahko uresničen že v desetih letih, kar je pač kratka doba tako pomembne etape mestnega razvoja.

Včeraj smo poročali o seji glavnega odbora za postavitev spomenika kraju Aleksandru I. Zednitičju v Ljubljani. Poročali smo tudi, kakšen bo odnosno kakšen naj bi bil spomenik. Pod mogočnimi Aleksandrovimi propilejami naj bi stal spomenik, kakor ga vidimo tu na sliki in kakor ga je zasnoval kipar Božo Pengov, ki je izdelal tudi doprni kip pisatelja in politika dr. Ivana Tavčarja, ki bo jutri v Poljanski dolini pred pisateljevo rojstno hišo svečano odkrit.

umetni kamen tudi Curku za 54.168 din, dodatna dela (Kazina) tudi Curku za 31.422 din, streha in glavni arhitrav tudi Curku za 135.000 din, kandelabri na stopnicah Vodniku za 20.000 din, mizarska dela Ceretu za 141.272 din, ključavnice črta dela Kosmaju za 59.900 din, livarska Mostarju za 10.700 din, kleparska Žitniku za 52.350 din, napeljava elektrike mestni elektrarni

za 10.000 din. Freske naj bi izdelal Slavko Pengov za 70.000 din, lik viteškega kralja pa kot rečeno Pengov za 350.000 din. Tvrdo Curk naj bi torej dobila dela za 277.602 din, Vodnik pa za 684.888 din. O tem bo pa razpravljali še glavni odbor na svoji prihodnji seji, ki bo v kratkem sklicana.

V včerajšnjem članku »Spomenik kraju mučeniku v Ljubljani« sta pomotoma izostali imeni arhitekta Vinka Glanza in kiparja Nika Pirnata. Drugi nagradi v natečaju za idejni osnutek spomenika sta bili priznani kiparju Borisu Kalinu in arh. Vinku Glanzu ter kiparju Nikolaju Pirnatu in arh. Ivu Spiniču.

Spomini na Lipinsko

Ljubljana, 18. septembra.
Pred leti je bila prvič pri nas in nam dokazala, da zamore biti varietetska ali kabaretska pesem polnovredna umetnina, če jo oživi in napolni s svojo osebnostjo resničen umetnik. Iz majhnih pesmic je ustvarila minutne drame, da celo tragedije in humoreske, napolnila nam je zavest z dragocenim in žal, tako redkim darom: čistim veseljem nad njeno veliko umetnostjo, ki zajame v svojem izrazu cel svet.

Ali ste mogli kdaj pozabiti pretresljivo sliko pobočne pevke, napol otroka, napol dekleta, ki udarja s kolenom ob tamburin in poje z jokavo-komičnim glasom ulične popevke? Bolj obožujemo slike socialne bede ni mogoče podati.

Njena parodija na Jackieja Coogena z dehovitim refronom je izvala največjo veselost, njeno karikiranje filmskih div. Grete Garbo, Marlene Dietrich in drugih, spremljano s chansonom o sex-apeahu, je bilo cele dneve snov za pogovore. Pravljica o princesi na graščici je s svojo graciozno-pikantno pointo vzbujala občudovanje za njeno decentno prednašanje. Njena izvrstna klavirska tehnika, njen občinski simpatični glas, ki zamore enako učinkovito parodirati najvišjo koloraturo in se znižati do globokoga sita, njeno igranje na harmoniko, njena okretnost in ljubeznost — se združujejo v nadvse zanimivo umetniško osebnost.

Njena vitka dekliška pojava osvaja na prvi pogled, rdečelaskam lastna (takrat je bila namreč rdečelaska!) prosojna bela pojt je učinkovit okvir za njene temne, velike oči, ki se znajo tako pretkano koketno smehljati, a se v naslednjem hipu stožijo in zahrepe, polne žalosti in samote v neko neznanje dajlo, se vzpno v svet višje resnice in obožujejo — obožujejo ono iz česar se norčuje...

Za njeno veselostjo, za njeno parodijo je skritih toliko velikih resnic, mimo katerih hodimo mamljati v življenju in jih prezremo. Dela Lipinskeja je za vsakogar

to, kar je sam: za površne ljudi — penec se šampanjec, nosilka veselja, predstavnica lahke muze; za razumnike pa ekstrakt resničnega življenja, podan v sem ter tja bizarni, toda vedno umetniški obliki. Srečanje z njo in njeno umetnostjo je dogodek, ki ga je vredno doživeti.

M. S-eva.

Konferenca Turističnega sveta

Ljubljana, 18. septembra
V posvetovalnici zbornice za TOI se je v torek vršla konferenca Turističnega sveta, ki so se je udeležili zastopniki Zveze gostinstvinskih zadrug, mestnega turističnega sveta, Zveze za turški promet, zastopniki krajevnih turističnih svetov in zastopniki naših letoviščarskih krajev. Na konferenci se je govorilo zlasti o nameravani uvedbi 10% napitnine od računov v turističnih krajih, kjer pa so prišla do izraza močno deljena mnenja. V nekaterih letoviščih, kakor na Bledu, v Rogaschi Slatini in drugod je bila 10% napitnina že v veljavi, vendar strežniško osebje ni bilo zadovoljno, ker se je v marsikaterem primeru izkazalo, da služ. povisek cen le gospodarjem, dočim ostaja nameščentvo prikrajšano. Napitnina v odstotkih je mišljena tako, da se slednjič porazdeli po gotovem ključu med strežniško osebje, kar se pa v številnih primerih ni zgodilo. Odtod tudi nezadovoljnost gostinskih nameščencev.

Razgovor o tej zadevi je zavzel na konferenci največ časa. Za uvedbo napitnine v odstotkih in sicer po vseh turističnih krajih, torej tudi v Ljubljani, so se takoj izjavili zastopniki gostinskih podjetij, proti so pa bili predstavniki drugih organizacij ter institucij, tako tudi zastopnik mestnega poglavarstva, dočim se ni zastopnik Zveze za turški promet izjavil ne za ne proti. Razgovor je ostal slednjič brez sklepanja in se bo nadaljeval na prihodnji konferenci, ki bo najbrž že v kratkem. Gostinska podjetja, ki se bodo odločila za uvedbo 10% napitnine, si morajo dotlej preskrbeti tudi res kvalificirano strežniško osebje, kakor to zahteva zadevna uredba.

Na konferenci se je razpravljalo dalje o priložnostih posameznih turističnih odborov glede ocenjevanja vode po industrijskih območjih, s čimer je ponekod skoraj popolnoma onemogočeno, drugod pa vsaj zelo oteženo kopanje. Zaradi izpuščanja izcedkov v tekočo vodo je zelo prizadeta Savinja, v zadnjem času pa tudi Sava. Spreženi so bili predlogi, naj oblast prisili prizadeta industrijska podjetja, da uredijo potrebne čistilne naprave, ker ne gre, da kvarijo čisto rečno vodo in s tem škodujejo turističnemu prometu v krajih ob Savi, Savinji in drugod. Sava, ki je bila do nedavna še tako lepo čista, toče zdaj tudi čez dan vsa umazana in je zaradi primesi industrijskih izcedkov naravnost škodljiva, torej kopanje v njej nehygienično. V Savinji pri Celju in nižje v njenem toku se zbira prenegov prah, kar enako ne priporočajo kopanja v njej. Na konferenci se je razpravljalo tudi o situacijskem poročilu glede letošnje poletne tujsko-prometne sezone, ki pa mora biti še podrobneje izdelano. Slednjič se je na kratko obravnavalo še vprašanje gostinske šole. V Ljubljani imamo sicer obrtno nadaljevalno šolo za gostinske vajence, namerava pa se ustanoviti prava strokovna gostinska šola in sicer za vso državo. Delna sredstva za ustanovitev take šole so že zbrana, manjkajo pa potrebni prostori. Nekaj časa se je mislilo na bivši hotel Tivoli, a je zamisel propadla. Tudi razgovor glede ustanovitve šole se bo podrobneje nadaljeval na ei prihodnji konferenci.

France Lapajne pri Abrahamu

Jesenice, 18. septembra
Danes praznuje 50letni življenjski jubilej g. France Lapajne, strojevodja državnih železnic, stannjoč na Jesenicah. Naš slavljence je bil rojen 18. septembra 1887 na Vojskem nad Idrijo kot sin posestnika. Kakor večina kmečkih fantov, je moral tudi on s tretuhom za kruhom v tuji svet. Ključavnice obri se je izučil v Domžalah. Leta 1909 je dobil službo pri KLD na Jesenicah, kjer je delal kot ključavničar tri leta. Nato je vstopil v službo pri državnih železnicah v Gorici, odkoder je bil po nekaj letih premeščen na Jesenice. Leta 1913 se je poročil z gospo Jožico iz ugledne Ogrinove hiše. V srečnem zakonu se jima je rodilo šest otrok, ki sta jih vzgojila v narodnem duhu. Vsi družinski člani so zavodni in delavni Sokoli.

Slavljence je že dolga leta strojevodja državnih železnic. Med veliko železničarsko stavko je bil nenadoma upokojen, ker ga je nekdo ovedil, da je širil komunizem, čaravno je bil od mladih let navdušen Sokol in nacionalist. Bil je Sokol že izpred vojne dobe. Takrat Sokolom ni bilo posejano z rožicami, pač pa je bilo njih delo združeno s borbami in žrtvami.

Toda vsa razočaranja našega Franceta niso zlomila. Miren in skromen kakor vedno, dela pri Sokolu in s še večjo vnemo opravlja poslo družstvenega kletarja in gospodarja. Vedno je v Sokolskem domu, vsem je v službe prostem času na razpolago, povsod je navzoč, samo tam ga ni, kjer je brezdelje in zabava.

Želimo ga Lapajnetu, da bi ga usoda ohranila žilega in zdravega preko lepe jeseni v pozno zimo življenja.

KINO IDEAL

PREMIERA! PREMIERA!
Film po znamenitem romanu
Frances Hodgson Burnettove
MALI LORD
Glavno vlogo igra nepozabni
»DAVID COPPERFIELD« mal
FREDIE BARTOLOMEW
Danes ob 16., 19. in 21.15 uri, jutri (v nedeljo) ob 15., 17., 19. in 21.15 uri.

Z Jesenic

— Sokolska tombola, ki bi se imela vršiti to nedeljo, je zaradi smrti preveč prezidenta CSR Masaryka preložena na prihodnjo nedeljo.

Kupujta domačo knjigo!

NAŠIM ODJEMALCEM!

Od danes ne zaračunavamo v naših prodajalnicah banovinske trošarine na obutev.

Znižavamo cene obutvi za trošarinski znesek.

Bata

Razstava naših neodvisnih

Med 10 umetniki razstavlja prvič Niko Omersa in Marij Pregelj

Ljubljana, 18. septembra. Razstava Klubu neodvisnih slovenskih likovnih umetnikov v Jakopičevem paviljonu vzbuja upravičeno pozornost. Umetnost ljubice občinstvo so razstavljalci predvsem opozorili na svojo manifestacijo, katerega je ob otvoritvi prečital Zoran Mušič. Neodvisni so obračunali z impresionizmom in z ekspresionizmom z ugotovitvijo, da smo žal doslej tuje mojstre predvsem posnemali, namesto da bi se pri njih samo učili. Za dobre učitelje so priznali zapadne mojstre. Naš način dela, so izjavili, ni prikrivanje resnice, pa tudi ne prednahanje naturalističnih oblik gole realnosti, temveč je intenzivno poglobljanje realnosti same s tem, da hočemo poduhovljati mrtvo snov in ji dati izraza mladostne sile in moči.

Razstavljeni dela pričajo v splošnem, da delajo neodvisni resnično v smislu idejne samobitnosti, ki so jo izrazili v manifestu. Izjema je samo Stane Kregar, ki je pa tudi objavil svoj program izven okvira razstave z izjavo v »Slovenec«, da je njemu umetnost »zdrunjenje realnih predmetov poetično gledanih v nov realen svet«. Cilj te umetnosti pa mu je poezija in vsebina. Klub neodvisnih je stopil prvič strnjeno pred slovensko javnost, da prinese v nepravnotežne in razbite umetnostne razmere več lepote, več resnice in več iskrenosti. Razstavljalci poudarjajo torej lepoto, resnico in iskrenost in mislim, da je s temi tremi besedami najboljše označeno njih umetniško hotenje ter da jih te parole v resnici lahko obvarujejo pred golim posnemanjem tujih vzorov.

Prvič sta razstavila svoja dela Omersa Niko in Pregelj Marij. Oba sta prišla ravno iz akademije. Omersa je bil rojen leta 1911. v Idriji ter je končal akademijo v Zagrebu v šoli prof. Tartaglije. Pregelj je bil rojen l. 1913. v Kranju ter je tudi dovršil akademijo v Zagrebu. Oba živita zlo v Ljubljani. Vsi drugi razstavljalci, to so Didek Zoran, Zdenko Kalin, Kregar Stane, Mušič Zoran, Pirnat Niko, Putih Karol, Sedej Slavko in Sohaj Slavko iz Zagreba so že ob več prilikah razstavili doma in v tujini.

Zoran Didek ima na razstavi devet slik v olju. Poleg Mušiča je najbolj temperamenten slikar med neodvisnimi. Najbolj ugaja njegov »Mali blapec«. Didek živi na Krku, kjer je profesor. Kaže solidno znanje in resno prizadevanje. Južno pozhnje, v katerem živi, mu je obrnilo vedro dušo. Zdenko Kalin ima pet plastik na razstavi. Ko je prvič razstavil, smo spoznali v njem velik talent. Kalin je kipar po »milosti božje«. Ustvarja z vso sigurnostjo in brez prikljonega hotenja, ki vedno izda človeka, ki ni med izvoljenimi.

Stane Kregar se je pokazal s svojimi sedmimi olji bolj umirjenega kot na svoji prvi razstavi. Ko je prvič razstavil, se je predstavil kot nadrealist v najbolj ekstremni obliki. Zdaj je bolj zmeren, pa kljub temu po svoji umetniški ideji ne spada med neodvisne. Zato je gotovo posebej objasniti svoje stališče do umetnosti. Njegova tihožitja kažejo, da je v bistvu talentiran slikar, le golo posnemanje ideje in tehnike nekaterih tujih mojstrov (Pica-sol) ga močno ovirajo, da ne more najti samega sebe. In se ne bo nikoli našel, ako mu bodo cele tuje ideologije narekavale vsebino in tehniko.

Zoran Mušič ima na razstavi 6 oljnatih slik. Med slikarji je brez dvoma najmočnejši. Pri ustvarjanju mu gre res samo za lepoto, resnico in iskrenost. Močan je in vsa

sredstva obvlada, zato ustvari na platnu resnično lepoto. Od zadnje razstave je postal v barvah še bolj subtilen in še popolnejši. Niko Omersa ima 6 olj in 6 risb. Prišel je ravno s akademije. Njegove risbe so zelo dobre, v olju pa se še bori s seboj in s snovjo. Niko Pirnat je razstavil 6 plastik in znanje ter priznane ilustracije za Don Kihota ter dve risbi. Plastike kažejo njegovo zrelost in razodevajo močno ustvarjalno naravo. Rojen je za dela velikega formata in velike koncepcije, žal da nima ne prilike ne možnosti, da bi delal v tej smeri.

Pregelj Marij razstavlja 4 olje, 1 sepio, 1 litografijo in dve risbi. Tudi Pregelj je prišel šele s akademije. Risbe so odlične. »Portret očeta« kaže, da bo dober portretist. Ko bo čez čas zopet razstavil, bomo šele videli, kako se bo otresel šole.

Putih Karol ima 5 plastik. Putih je od zadnje razstave napredoval zlasti v portretu. Vse kaže, da je njegova sila v portretiranju. Sedej Maksim je eleganten slikar z izredno profinjenim okusom. Ima na razstavi 5 olj in več ilustracij za knjige L. Mrzela in B. Magajne. Leže mu velike kompozicije, katerih težke probleme čedalje bolj popolno rešuje.

Gost Zagrebčan Sohaj Slavko ima na razstavi samo eno sliko, krajino, ki je kompozitirana z zelo skromnimi sredstvi. Po tej edini sliki skoraj ne moremo spoznati, kaj je in kolikšna je njegova usvarjalna sila. — nek.

Iz Trbovelj

— Zborovanje II. skupine Rudarske zadruge. V nedeljo ob 9. uri bo v tukajšnjem delavskem domu zborovanje rudarjev, ki ga sklicuje II. skupina Rudarske zadruge. Razpravljalo se bo o zadnjih pogajanjih v Ljubljani. Zborovanja se lahko udeležijo samo aktivni rudarji, ki so člani II. skupine Rudarske zadruge.

— Cirkus Central je te dni zašel v Trbovlje in razstavil svoje šotore in vozove na dvorišču delavskega doma. Kaže pa da nima mnogo obiska in zato je pričakovati, da bo kmalu popravil in odšel.

— Jezdni odsek Sokola bo imel v nedeljo 19. t. m. popoldne ob 1/4. uri svoj letni nastop z sodelovanjem konjenice Ljubljanskega Sokola. Prireditelj bo na sokolskem letnem telovadišču.

— Prvenstvena tekma. Za prvenstveno tekmovalje, ki bo v nedeljo, 19. t. m. med SK. Olimpom iz Celja in domačim SK. Amaterjem na igrišču slednjega, vlada med športnim občinstvom, zlasti pa med našo mladino veliko zanimanje, kajti SK. Olimp je Trboveljčanom znan še od lanskim tekmo, ko je moral Amater napeti vse sile, da ni podlegel. Zato se Amaterci žilavo pripravljajo na nedeljsko tekmo, pri kateri bodo prišli gledalci gotovo na svoj račun. SK. Amater kot vodilni klub rudarskih revirjev posebej vabi športno publiko, da z dostojnim vedenjem na igrišču pokaže tudi mestnim klubom, da trboveljsko zeleno polje v resnici ni tako umazano, kakor so ga skušali nekateri na zadnji skupščini LNP naslikati. Zeleti je le, da športno občinstvo v čimvečjem številu obišče nedeljsko športno prireditev in s tem gmotno in moralno podpre našega zastopnika v I. razredu. Drukanje naj bo dostojno in športsko.

s čemer se najlepše dokumentira športski duh in disciplina. V predtekmi nastopita rezervi DASKA in Amaterja.

— Esperantski tečaj za začetnike. Tukajšnji esperantisti se pridno gibljejo. Vsako leto na jesen ali zimo prirejajo tečaje za začetnike, ki se zaključujejo z lepim uspehom. Zato se krog prijateljev tega mednarodnega jezika tudi v naši dolini vedno bolj širi. Pred leti je obsegal tukajšnji klub le majhen krožek mladih ljudi, ki so se pričeli esperantskega jezika in ga jeli širiti med prijatelji in znanci. Danes je iz tega malega krožka nastalo že skoro močno društvo, kateremu se pridružujejo vedno novi člani, zlasti v jeseni, ko se začnejo esperantski tečaji. Zanimivo je, da so se ne kateri obrnili na razna esperantska uduženja v inozemstvu in dobili od tam lepe slike in drugo, tako na primer je lani tukajšnji esperantist prejel od neke japonske organizacije krasno sliko na svili z esperantskim posvetilom. Tudi letos bo prire-

dil tukajšnji esperantski klub jezikovni tečaj, ki se bo začel v nedeljo 3. oktobra. Vpisovanje v tečaj pa bo v nedeljo 19. in 26. septembra od 8. do 12. ure. Poučeval bo znani esperantski pisatelj prof. g. Modrijan.

Iz Poljčan

— Občinski urad razglašča: Redno licencovanje bikov za občino Poljčane se bo vršilo v četrtek 30. t. m. ob 13. uri na sejmišču v Poljčanah. K licencovanju se morajo prignati vsi bikji, ki so že stari nad 15 mesecev, lahko pa se priženejo že enoletni, zaradi pregleda in nasvetovanja. Bikorejci, ki posedujejo blike, ki še pri občini niso prijavljeni, naj to takoj store zaradi vpisa v seznam. — Naročila za plemenite peteline in jarkice rjave štajerske pasme se sprejemajo pri občini le še nekaj časa, zato naj zainteresirani pohitijo. Jarkice so po 20.—, a petelini po 10.— din. — Ob-

čina Sv. Vid pri Grobelnem obvešča vse sejmarije, da se bo za dne 20. t. m. določeni sejem, vršil en dan pozneje, t. j. 21. sept., ker bo dne 20. sept. sejm v šentjurju.

— Darujte v plemenite namene! Društvo RK bo ob času tedna RK, ki bo letos od 19. do 25. sept. priredilo nabiralno akcijo. V nedeljo bodo Pomladkarji RK s puško v roki prosili dobrotnike za prispevke v korist tukajšnjega društva. Pričakovati je, da tukajšnji občani ne bodo za vračali malih, temveč bodo vsak po svoji moči prispevali v plemeniti namen. Lani je društvo z denarjem, ki ga je nabralo deloma pomagalo obleči in obuti lepo število naših revnih solarjev.

NIO NE DE

— Papa, sestra je požrla vžgalico. — No, to pa res ni nič hudega. Eno vžgalico bomo že pogrešili. Tu imaš vžgalnik, potem pa pojdi po nove vžgalice.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekljici, izjave Beseda Din 1.— davek posebej.

Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Zaradi opustitve trgovine

RAZPRODAJA

vse zaloge moških in deških oblačil globoko pod lastnimi cenami

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

POSEST

Beseda 1.— Din, davek posebej. Najmanjši znesek 15 Din

PRODAM

vinogradniško posestvo v izmeri 8 oralov pri Gornji Radoni in eno malo posestvo v centru trga. Naslov: Zablatic Ivan, Gornja Radgona. 2181

ŽIVALI

NOVOFUNDLANDCE divne, mlade psčke s prvovrstnim rodovnikom priznane dobrih in odlikovanih staršev, proda Drvenik, Ptuj, Aškerčeva, 10. 2165

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

GOSTILNI KRAMAR

Dolenjska cesta 5, so dosepele najtinejše morske ribe. Dobiti jih lahko surove ali najokusnejše pripravljene. 2185

KLIŠEJE

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA Pr. Petra nasip 23

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezanje zaves, portla, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 Din. Julijana, Gospodarska 12. 2133

POZOR!

Za Jugoslavijo se odda patent v instalacijski stroki. Naslov: Josef Edlinger, Mölbrücken, Kärnten. 2133

Za šolarje

obleke, perilo, Hubertus plašč itd. Dober nakup. FRESKER Sv. Petra cesta 14.

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

HOLANDSKE CVETNE GOMOLJE

hijacint, tulipanov, narcis, krusov itd. nudi Sever & Komp. Ljubljana. 2161

CRESNJEVO SPALNICO

politrano, 12 kom. prodam za 3000 din. Mizar Cvjetko Kladnik, Mokronog. 2172

NA ZALOGI IMAMO

mnogo rabljenih, skoro novih, pisalnih strojev po izredno nizkih cenah in sicer: Underwood, L. C. Smith, Ideal, Adler itd. The Rex Co., Ljubljana. 2186

DOUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

TECAJI NEMSCINE

v Delavski zbornici. Večerni za odrasle, dnevni za mladino. IV. stopnišče, pritišče, levo. (Iz Čopove ulice, pred kavarno). 2055

ANGLESKI TECAJ

za začetnike prične v ponedeljek 20. septembra ob 7. zvečer na realki. Vagova ulica, pritišče, vhod zadaj. Nadaljevanje lanskega tečaja se sporazumno javi pisмено. Prijave tudi za zasebni poduk! — Ugodni pogoji, priznan uspeh, poklicni učitelj! 2177

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

BIVSI KROJASKI MOJSTER specialist za moške in ženske, otroške obleke, kakor tudi popravila, sedaj brez posla, prosim zasluzka; grem delat tudi na dom. Naslov v upravi »Slov. Nar.«

Koncem septembra

OTVORITEV

nove manufakturne trgovine za damsko in moško modo

LONČAR — RAŠKA — STARE

LJUBLJANA, Frančiškanska 3

Pozor!

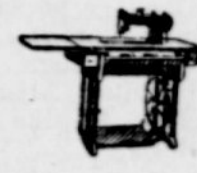
MANUFAKTURNA TRGOVINA

BRANKO MAKAR

LJUBLJANA — KOLODVORSKA ULICA

Dobili smo veliko količino zimske robe za damske in moške plašče, kakor tudi za zimske obleke, katere prodajamo po tvorniških cenah. Se priporoča za neobvezen ogled

B. MAKAR

Otroški vozički, dvokolesna, šivna in najnovejših motorji, stroji, modeli, trikotilji, pogrezljivci

PO ZELO NIZKI CENI — CENI FRANKO!

„TRIBUNA“ F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIHOR, Aleksandrova cesta 26

ZAHVALA

Po smrti našega ljubljenelega soproga in očeta, gospoda

FRANA WISJANA

posestnika, sedlarskega mojstra in meščana ljubljanskega

izjavljamo svojo zahvalnost vsem sorodnikom in znancem ter vsem tistim, ki so nam ustmeno ali pisмено izrekli sožalje in spremili njega na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo predsedniku Mestne občine ljubljanske g. dr. Adlešiču, duhovščini, zdravnikom gg. dr. Arkotu in dr. Cibru, pevcem, gasilecem, Sokolom, Zadrugi sedlarjev in vsem tistim, ki so darovali kramne vence.

Zalujoča rodbina WISJAN